

La campanya de “l'escriptor del mes”

La Institució de les Lletres Catalanes, restablerta el 1987 pel Parlament de Catalunya, havia exercit un activíssim paper sota la presidència de Josep Pous i Pagès, als darrers anys de la Generalitat republicana. Actualment, de les seves activitats, la que més transcendeix a l'opinió pública —car d'això es tracta— és la institucionalització de la figura de «l'escriptor del mes», que, des de novembre de 1989, és representada per un dels nostres autors (o autores) més coneguts. El primer d'encetar la llista va ser Avel·lí Artís i Gener i des de llavors s'ha anat produint, successivament, el relleu, llevat dels mesos d'estiu per raons òbvies. Montserrat Roig i Ma. Aurèlia Capmany, desaparegudes en tan poc espai de temps, en van ser nomenades el desembre de 1989 i el març de 1990, respectivament.

Què pretén la campanya? Tant com promoure la divulgació

de l'obra de l'escriptor en concret, vol acostar el món de la producció literària al gruix de la societat, mitjançant el contacte directe dels autors amb el públic —conferències i col·loquis a instituts, centres culturals, etc.— i la consegüent generació de notícies i comentaris en els mitjans de comunicació. Es tracta, per tant, de familiaritzar el ciutadà normal i corrent amb un tipus d'informació cultural que, malgrat les bones intencions, sempre ha estat privativa de sectors minoritaris. Fer normal aquest tipus de notícies, actes públics, etc. és el repte que la campanya afronta. Per això, es procura, dins les possibilitats de l'autor elegit, que aquest segueixi, durant el mes en qüestió, una itinerància per diferents poblacions de la nostra geografia, participant sobretot en conferències i col·loquis, el tema dels quals no sol ser, precisament, la pròpia obra, sinó algun tema relacionat amb la

literatura catalana i la seva dinàmica. S'intenta, a més a més, que participin en programes de ràdio i televisió, el terreny més adient per obtenir els objectius que esmentàvem.

En molts casos, el balanç de les activitats de l'escriptor al llarg del mes que li ha correspost és força atapeït. Pel que fa només a conferències, Emili Teixidor, per posar un exemple, n'oferí vint-i-quatre al llarg del gener de 1990. Les que impartí la malaguanyada Ma. Aurèlia Capmany foren vint-i-nou (març de 1990). I pel que fa a Josep Vallverdú, trenta-una (maig del mateix any), a conferència per dia.

Des de l'octubre passat, s'edita un opuscle monogràfic de cada autor/a (Isabel-Clara Simó —que participà en actes a Girona i Figueres— va encetar la col·lecció). En general, inclou una autopresentació, un breu estudi global de l'obra (o, alternativament, una entrevista), extractes de la crítica, la

bibliografia i, a tall de mostra, dos fragments d'obra publicada. Aquests opuscles, la tirada dels quals és de 10.000 exemplars, són enviats a biblioteques públiques, centres d'ensenyament i entitats cívico-culturals.

Lògicament, l'elecció de *l'escriptor/a del mes* no se cenyeix només a autors del Principat, sinó de tot l'àmbit lingüístic català. Tanmateix, i ara com ara, no consta cap col·laboració de les institucions polítiques o administratives del País Valencià, les Illes o la Catalunya Nord, malgrat que escriptors d'aquestes àrees, com Joan Francesc Mira, Gabriel Janer o Jordi-Pere Cerdà, entre altres, han estat protagonistes de la campanya. Potser aquesta és una altra oportunitat per recordar la necessitat de propiciar una coordinació i una col·laboració reals entre els organismes rectors de cadascun dels països catalans, que només una injustificable prudència a no

ferir susceptibilitats (de qui?) fa ajornar una vegada més. Pensar que una acció decidida en aquest sentit podria desfermar acusacions d'ingerència fóra acceptar la claudicació davant la irracionalitat.

L'escriptor del mes és una porta oberta al camí de la normalitat, que ha d'ajudar a superar antigues visions reduccionistes de la literatura catalana i la seva funció. Arrosseguem encara un cert academicisme tribal i també una certa inèrcia de sacralitzar l'acte literari, reminiscència d'èpoques ja passades. La dinàmica que ha encetat la Institució de les Lletres Catalanes, junt amb la revitalització que s'està produint en altres organismes (penso, per exemple, en l'Institut d'Estudis Catalans), permet albirar una altra manera d'avançar en això que en diem, des de fa tant temps, normalització cultural.

JORDI PLA

